ARTICVLI,

DE QVIBVS CONVENIT inter Archiepiſcopos, & Epiſcopos vtriúſque prouinciæ, & Clerum vniuerſum in Synodo, Londini. An. 1562. ſecundum computationem Eccleſiæ Anglicanæ, ad tollendam opinionum diſſentionem, & conſenſum in vera Religione firmandum.

Æditi authoritate ſereniſſimæ Reginæ.

LONDINI,
apud Iohannem Dayum
Typographum.

Anno Domini. 1575.

ns q̃ sacro Baptismo sancte abluimur a peccatis per redemptionem quæ
Christo Jesu, atq; in eius corpus inseritur per fidem, pignus æternæ salutis
nemq; vbiq; decet Christiani hominis nomen sortientes, credendū et profitendū
Deū esse, vnū essentia, trinū personis, Spiritū incomprehensibilem, omni
tum, æternū, verecem, iustū, etc; præcipuè verò ijs qui sacri Dei verbi
ministerij et Sacramentorū administrationem cū cura animarū susceperunt,
ob causam Regia maiestas Senatusconsulto et plenis parliamenti autoritate
nimis de vera religionis articulis in publicum edi curabit: quò
quisq; hanc prouinciam susceptarus de his sententiam suam proferet,
ne sciat vera religionis atque orthodoxæ fidei dogmata amplectendis aut an
quidem nulla nō laude dignū, quo gloriosum Dñi nri Jesu Christi Euangelium
propagaret, atq; indignos et pseudofideles ministros nefarijs superstitionibus
natos penitus extirparet. Quid enim præclarius quam labefactantem
stiam restituere? quid nobilius, quam Euangelia infinitis superstitionibus
traditionibus
oppressam, et numeris humanis offuscatam in pristinam dignitatem
care? Quid præstantius quam veterem illum hominem diris (Sathanæ
borum principis) nexibus et obuolutionibus intricatum relaxare, atq;
nam libertatem reddere? Hæc omnia Regia Maiestas vnico hoc
situto cū æterna laude perfecit. Hæc omnia liber hic de articulis (reg
s) comprehendit, fundamentū veræ religionis complectitur, atq; ite
æternā salutem dirigit: Ab omnibus igitur assiduis et puris (quod
ad) manibus terendus est, vtpotè qui infinitis Scripturarū testi
ijs comprobatus, nec quicquam a diuino verbo alienū continens. At s
in hos articulos in officias ibit, quod nemo hominū faciet nisi Euangelium
ipsum Deum negabit, hic merito ut Athios aut Apostata anathe
tizandus esto. Ego diuinū hoc officiū subituras hos articulos vt
ximè necessarios ad Christū rectè percipiendū, ciuile ius obtem
randū et ad publicam quietem tuendū censeo et promitto, his subscribo,
pro meis viribus mihimet vobeo, his nocte dieque meditabor, et in
um obseruantiam cæteros diligenter adhortari conabor.

J bone quo virtus tua te vocat, J pede fausto
grandia laturus =.

ne ora vt efficiam ad verū Dei cultū et debitum honorem propagandū,
ad proximi vtilitatem et consolationem: Deum opt. Max. supplicitur
oro. cui cū filio et Spiritu Sancto sit omnis honor, laus, et gloria,
æternū. amen. Amen.

Antho: Lynton.



Vnus est viuus, & verus Deus, æternus, incorporeus, impartibilis, impassibilis, immensæ potentiæ, sapientiæ, ac bonitatis, creator, & conseruator omnium, tum visibilium, tum inuisibiliū. Et in vnitate huius diuinæ naturæ, tres sunt personæ, eiusdem essentiæ, potentiæ ac æternitatis, pater, filius, & Spiritus sanctus.

a 1. Cor 8
b 1. Tim 1d.
c Luc 24 c. Joh 4.
d Mat 19 c. Ro 16. N act 17 Ep heb 3. 1. Cor 10
e heb 1. a ps
f Jacob 4 d. psal 55. M
g Luc 1 d 1 f
h Mat 5e 1 Tho 16 a

De verbo, siue filio Dei, qui verus homo factus est.

FIlius, qui est verbum patris, ab æterno a patre genitus, verus & æternus Deus, ac patri consubstantialis, in vtero beatæ virginis, ex illius substantia naturam humanam assumpsit: ita vt duæ naturæ, diuina & humana, integrè átque perfectè in vnitate personæ fuerint inseperabiliter coniunctæ, ex quibus est vnus Christus, verus Deus & verus homo, qui verè passus est, crucifixus,

a 1. Tho 1
b Joh 10 f
c Mat 1 c 1 Tho 4 a
d Rom 1 a
e Luc 22 23

fixus, mortuus, & ſepultus, vt patrem nobis reconciliaret, eſſetq; hoſtia, non tantùm pro culpa originis, verumetiam pro omnibus actualibus hominum peccatis.

De deſcenſu Chriſti ad Inferos.

3 *QVemadmodum Chriſtus pro nobis mortuus eſt, & ſepultus, ita eſt etiam credendus ad Inferos deſcendiſſe.*

De reſurrectione Chriſti.

4 *CHriſtus verè a mortuis reſurrexit, ſuumq; corpus cum carne, oſsibus, omnibuſq; ad integritatem humanæ naturæ pertinentibus, recepit: cum quibus in cœlum aſcendit, ibique reſidet, quoad, extremo die ad iudicandos homines reuerſurus ſit.*

De Spiritu ſancto.

5 *SPiritus ſanctus a patre, & filio procedens, eiuſdem eſt cum patre, & filio eſſentiæ, maieſtatis, & gloriæ, verus, ac æternus Deus.*

De

De diuinis Scripturis, quòd sufficiant ad salutem.

SCriptura sacra continẽt omnia, quæ ad salutem sunt necessaria, ita, vt quicquid in ea nec legitur, neq; inde probari potest, nõ sit a quonam exigendum, vt tanq; articulus fidei credatur, aut ad salutis necessitatem requiri putetur.

Sacræ Scripturæ nomine, eos Canonicos libros veteris, & noui Testamenti intelligimus, de quorũ authoritate, in Ecclesia nunquam dubitatum est.

De nominibus, & numero librorum sacræ Canonicæ Scripturæ veteris Testamenti.

Genesis.
Exodus.
Leuiticus.
Numeri.
Deuteron.
Iosuæ.
Iudicum.
Ruth.
Prior liber Samuelis.
Secundus liber Samuelis.
Prior liber Regum.
Secundus liber Regum.
Prior liber Paralipom.
Secundus liber Paralipomen.
Primus liber Esdræ.
Secundus liber Esdræ.
Liber Hester.
Liber Iob.
Psalmi.
Prouerbia.
Ecclesiastes, vel concionator.
Cantica Salomonis.
4. Prophetæ Maiores.
12. Prophetæ Minores.

Alios autem libros (vt ait Hieronimus) legit quidem Ecclesia, ad exempla vitæ, & formandos mores: illos tamen ad dogmata confirmanda non adhibet, vt sunt.

Tertius liber Esdræ.
Quartus liber Esdræ.
Liber Tobiæ.
Liber Iudith.
Reliquum libri Hester.
Liber Sapientiæ.
Liber Iesu filij Sirach.
Baruch Propheta.
Canticum trium puerorum.
Historia Susannæ.
De Bel & Dracone.
Oratio Manasses,
Prior lib. Machabeorum.
Secundus liber Machabeorum.

Noui Testamenti omnes libros, (vt vulgo recepti sunt) recipimus, & habemus pro Canonicis.

De veteri Testamento.

7 TEstamentum vetus, nouo contrarium non est, quandoquidem tam in veteri, quam in nouo, per Christum, qui vnicus est mediator Dei, & hominum, Deus & homo, æterna vita, humano generi est proposita. Quare malè sentiunt, qui veteres tantum in promissiones temporarias sperasse cõfingunt. Quanq; lex a Deo data per Mosen (quoad ceremonias & ritus) Christianos non astringat, neq; ciuilia eius præcepta in aliqua republica

a. Ioh. 8. g
b. 1 Cor. 10. a.
a.
b. Gal. 2. d.
c. Eph. 2. c.

neces-

necessario recipi debeant, nihilominus tamen ab obedientia mãdatorum (quæ moralia vocantur) nullus (quantumuis Christianus) est solutus. d Mat. 5. c. 1. Tim. 6.

De tribus Symbolis.

Symbola tria, Nycœnum, Athanasii, & quod vulgo Apostolorum appellatur, omnino recipienda sunt, & credenda, nam firmissimis Scripturarum testimonijs probari possunt. 8

De peccato originali.

Peccatum ôriginis non est (vt fabulantur Pelagiani) in imitatione Adami situm, sed est vitium, & depraũatio naturæ, cuiuslibet hominis ex Adamo naturaliter propagati: qua fit, vt ab originali iustitia quàm longissimè distet, ad malum sua natura propendeat, & cãro semper aduersus ſpiritum concupiscat, vnde in vnoquóque nascentium, iram Dei, atque damnationem meretur. Manet etiã in rẽnatis hæc naturæ depraũatio. Qua fit vt affectus carnis Græcè Φρόνημα σαρκός *(quod alij sapientiam, alii sensum, alii affectum, alii studium carnis interpretantur,) legi Dei non subiiciatur. Et quãq renatis & credentibus, nulla propter Christum est condemnatio, peccati tamen* 9 a. psal. 50. Rom. 5. c. b. gal. 5. c. c. Eph. 2. d. 1 Joh. 1. d. ε. 1 P. 2. b. Marc. 16.

in seſe rationem habere concupiſcentiam, fatetur Apoſtolus.

De libero arbitrio.

10 EA eſt hominis poſt lapſum Adæ conditio, vt ſeſe naturalibus ſuis viribus, & bonis operibus, ad fidem, & inuocationem Dei conuertere, ac præparare non poſsit. Quare abſq; gratia Dei (quæ per Chriſtum eſt) nos præueniente, vt velimus, & cooperante, dum volumus, ad pietatis opera facienda, quæ Deo grata ſunt, & accepta, nihil valemus.

De hominis iuſtificatione.

11 TAntùm propter meritum Domini, ac Seruatoris noſtri Ieſu Chriſti, per fidem, non propter opera, & merita noſtra, iuſti coram Deo reputamur. Quarè ſola fide nos iuſtificari, doctrina eſt ſaluberrima, ac conſolationis pleniſsima, vt in homilia de iuſtificatione hominis, fuſiùs explicatur.

De bonis operibus.

12 BOna opera, quæ ſunt fructus fidei, & iuſtificatos ſequuntur, quanquam peccata noſtra expiare,

piare, & diuini iudicij ſeueritatem ferre non poſſunt: Deo tamen grata ſunt, & accepta in Chriſto, atq; ex vera & viua fide neceſſariò profluunt, vt planè ex illis, æque fides viua cognoſci poſſit, átque arbor ex fructu iudicari.

b. eph. 2. 6 heb. 11. 6 luc. 17. c. act. 10. d. luc. 6. f. mat. 7.

De operibus ante iuſtificationem.

13

OPera quæ fiunt, ante gratiam Chriſti, & ſpiritus eius afflatum, cum ex fide Jeſu Chriſti non prodeant, minimè Deo grata ſunt, neq; gratiam (vt multi vocant) de congruo merentur. Immo cum non ſunt facta, vt Deus illa fieri voluit & præcepit, peccati rationem habere non dubitamus.

a. Rom. 14 heb. 11.

De operibus ſupererogationis.

14

OPera quæ ſupererogationis appellant, non poſſunt ſine arrogantia, & impietate prædicari. Nam illis declarant homines, non tantùm ſe Deo reddere, quæ tenentur, ſed plus in eius gratiam facere, quàm deberent, cum apertè Chriſtus dicat: Cum feceritis omnia quæcunq; præcepta ſunt vobis, dicite, ſerui inutiles ſumus.

luc. 17 b

De Christo qui solus est sine peccato.

15 CHristus, in nostræ naturæ veritate, per omnia similis factus est nobis, excepto peccato, a quo prorsus erat immunis, tum in carne, tum in spiritu. Venit vt agnus, absque macula, qui mundi peccata per immolationem sui semel factam, tolleret, & peccatum (vt inquit Iohannes) in eo non erat: sed nos reliqui etiam baptizati, & in Christo regenerati, in multis tamen offendimus omnes. Et si dixerimus, quia peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est.

De peccato post Baptismum.

16 NOn omne peccatum mortale post Baptismum voluntariè perpetratum, est peccatum in Spiritum sanctum, & irremissibile. Proindè lapsis a Baptismo in peccata, locus pœnitentiæ non est negandus, post acceptum spiritum sanctum possumus a gratia data recedere, atque peccare denuoq; per gratiam Dei resurgere, ac resipiscere: ideoq; illi damnandi sunt, qui se quamdiu hic viuant, amplius non posse peccare affirmant, aut verè resipiscentibus, veniæ locum denegant.

De

De prædestinatione, & electione.

17

PRædestinatio ad vitam, est [a]æternum Dei propositum, quo ante iacta mundi fundamenta, suo consilio, nobis quidem occulto constanter decreuit, eos quos in Christo elegit ex hominum genere, a maledicto & exitio liberare, atque (vt vasa in honorem efficta) per Christum, ad æternam salutem adducere. Vndè qui tam præclaro Dei beneficio sunt donati, illi spiritu eius, [b]opportuno tempore operante, secundum propositum eius, [c]vocantur, vocationi per gratiam parent, [c]iustificantur gratis, adoptãtur in filios Dei, vnigeniti eius Iesu Christi [e]imagini [e]efficiuntur cõformes, [e]in bonis operibus sanctè ambulant, & demum ex Dei misericordia pertingunt ad sempiternam fœlicitatem.

a. Rom. 8. Rom. 9. actor. 13. Eph. 1. a

b. 2 Thes. 2

c. Rom. 3

d. Rom.

e. Rom. 8

Quemadmodum prædestinationis, & electionis nostræ in Christo pia consideratio, dulcis, suauis, & ineffabilis consolationis plena est, verè pijs, & hijs qui sentiunt in se vim spiritus Christi, facta carnis, & membra, quæ adhuc sunt super terram, mortificantem, animùmque ad cœlestia, & superna rapientem. Tum quia fidem nostram de æterna salute consequenda per Christum plurimùm stabilit, atq; confirmat, tum quia amo-

rem noſtrum in Deum vehementer accendit. Ita hominibus curioſis, carnalibus, et Spiritu Chriſti deſtitutis, ob oculos perpetuò verſari prædeſtinationis Dei ſententiam, pernitioſiſſimum eſt præcipitium, vnde illos diabolus protrudit, vel in deſperationem, vel in æq; pernitioſam impuriſſimæ vitæ ſecuritatem; deindè promiſſiones diuinas ſic amplecti oportet, vt nobis in ſacris literis generaliter propoſitæ ſunt, et Dei voluntas in noſtris actionibus ea ſequenda eſt, quam in verbo Dei habemus, diſertè reuelatam.

De ſperanda æterna ſalute tantùm in nomine Chriſti.

18 *SVnt & illi Anathematizandi, qui dicere audent vnumquemq; in lege, aut ſecta quam profitetur eſſe ſeruandum, modò iuxta illam, & lumen naturæ accuratè vixerit, cum ſacrę literę tantùm Ieſu Chriſti nomen prædicent, in quo ſaluos fieri homines oporteat.*

De Eccleſia.

19 *ECcleſia Chriſti viſibilis eſt cœtus fidelium, in quo verbum Dei purum prędicatur, & Sacramenta, quoad ea quę neceſſariò exigantur, iuxta Chriſti*

Christi institutum rectè administrantur. Sicut errauit Ecclesia Hierosolimitana, Alexandrina, & Antiochena: ita & errauit Ecclesia Romana, non solùm quoad agenda, & ceremoniarum ritus, verum in hijs etiam quæ credenda sunt.

De Ecclesiæ authoritate.

Mat. 18. c

ECclesiæ non licet quicq̃ instituere, quod verbo Dei aduersetur, neque vnum Scripturę locũm sic exponere potest, vt alteri contradicat. Quare licèt Ecclesia sit diuinorum librorum testis, & conseruatrix, attamen vt aduersus eos nihil decernere, ita pręter illos, nihil credendum de necessitate salutis debet obtrudere. 20

a. Collos. 1.

De authoritate Conciliorum generalium.

GEneralia Concilia, sine iussu, & voluntate principum congregari non possunt, & vbi conuenerint, quia ex hominibus constant, qui non omnes spiritu, & verbo Dei reguntur, et errare possunt, & interdum errarunt etiam in his quæ ad normam pietatis pertinent: ideóque quæ ab illis constituuntur, vt ad salutem necessaria, neque robur habent, neque authoritatem, nisi ostendi pos- 21

a. 1. pet

ſint è ſacris literis eſſe deſumpta.

De Purgatorio.

22 *DOctrina Romanenſium de Purgatorio, de indulgẽtiis, de veneratione, & adoratione, tum imaginum, tum reliquiarum, nec non de inuocatione ſanctorum, res eſt futilis, inanitèr conficta, & nullis Scripturarum teſtimoniis innititur: immò verbo Dei contradicit.*

De vocatione Miniſtrorum.

23 *NOn licet cuiq̃ ſumere ſibi munus publicè prædicandi, aut adminiſtrãdi Sacramenta in Eccleſia, niſi priùs fuerit ad hæc obeunda legitimè vocatus, & miſſus. Atque illos legitimè vocatos & miſſos exeſtimare debemus, qui per homines, quibus poteſtas vocandi miniſtros, atque mittendi in vineam Domini, publicè conceſſa eſt in Eccleſia, coaptati fuerint, et aſciti in hoc opus.*

De precibus publicis dicendis in lingua vulgari.

24 *LIngua populo non intellecta, publicas in Eccleſia preces peragere, aut Sacramenta adminiſtrare*

ſtrare, verbo Dei, et primitiuæ Eccleſiæ conſuetudini planè repugnat.

De Sacramentis.

SAcramenta à Chriſto inſtituta, non tantùm 25
ſunt notæ profeſſionis Chriſtianorum, ſed certa quædã potiùs teſtimonia, & efficacia ſigna gratiæ, atque bonæ in nos voluntatis Dei, per quæ inuiſibiliter ipſe in nos operatur, noſtrámque fidem in ſe non ſolùm excitat, verumetiam confirmat.

Duo a Chriſto Domino noſtro in Euangelio inſtituta ſunt Sacramenta, ſcilicet, Baptiſmus, & Cœna Domini.

Quinq; illa vulgò nominata Sacramenta: ſcilicet, confirmatio, pœnitentia, ordo, matrimonium, & extrema vnctio, pro Sacramentis Euangelicis habenda non ſunt, vt quæ, partim a praua Apoſtolorum imitatione profluxerunt, partim vitæ ſtatus ſunt in Scripturis quidem probati: ſed Sacramentorum eandem cum Baptiſmo, & Cœna Domini rationem non habentes, vt quæ ſignum aliquod viſibile, ſeu cæremoniam à Deo inſtitutum, non habeant.

Sacramenta non in hoc inſtituta ſunt à Chriſto vt ſpectarentur, aut circumferrentur, ſed vt ritè illis vterentur, & in hys duntaxat qui dignè

percipiunt ſalutarem habent effectum: Qui verò indignè percipiunt, damnationem (vt inquit Paulus) ſibi ipſis acquirunt.

De vi inſtitutionum diuinarum quòd eam non tollat malitia Miniſtrorum.

26 *QVamuis in Eccleſia viſibili, bonis mali ſemper ſunt admixti, atque interdum miniſterio verbi, & Sacramentorum adminiſtrationi præſint, tamen cum non ſuo, ſed Chriſti nomine agant, eiuſque mandato, & authoritate miniſtrent, illorum miniſterio vti licet, cùm in verbo Dei audiendo, tùm in Sacramentis percipiendis. Neque per illorum malitiam, effectus inſtitutorum Chriſti tollitur, aut gratia donorum Dei minuitur, quoad eos qui fide, & ritè ſibi oblata percipiunt, quæ propter inſtitutionem Chriſti, & promiſſionem efficacia ſunt, licèt per malos adminiſtrentur.*

Ad Eccleſiæ tamen diſciplinam pertinet, vt in malos miniſtros inquiratur, accuſenturq; ab his, qui eorum flagitia nouerint, atque tandem iuſto conuicti iudicio deponantur.

De Baptiſmo.

BAptiſmus non eſt tantùm profeſſionis ſignum, ac diſcriminis nota, qua Chriſtianiâ non Chriſtianis diſcernantur, ſed etiam eſt ſignũm regenerationis, per quod, tanq̃ per inſtrumentum, recte Baptiſmum ſuſcipientes, Eccleſiæ inſeruntur, promiſsiones de remiſsione peccatorum, atq; adoptione noſtra in filios Dei per Spiritum ſanctum viſibiliter obſignantur, fides confirmatur, & vi diuinæ inuocationis gratia augetur. 27

a. Rom. 6. 1. Cor. 12.

b. Mat. 3. act. 22.

Baptiſmus paruulorum omnino in Eccleſia retinendus eſt, vt qui cum Chriſti inſtitutione optimè congruat.

De Cœna Domini.

COena Domini non eſt tantùm ſignum mutuæ beneuolentiæ Chriſtianorum inter ſeſe, verùm potiùs eſt Sacramentum noſtræ per mortem Chriſti redemptionis. 28

Atq; adeo, ritè, dignè, & cum fide ſumentibus, panis quem frangimus eſt communicatio corporis Chriſti: ſimiliter poculum benedictionis, eſt communicatio ſanguinis Chriſti.

a. 1. Cor. 10. 1 Cor. 11 Mat. 2 Marc. 1 Luc. 1 Joh. 6

Panis, & Vini Tranſubſtantiatio in Euchariſtia, ex ſacris literis probari non poteſt. Sed a-

pertis Scripturæ verbis aduersatur, Sacramenti naturam euertit, & multarum superstitionum dedit occasionem.

Corpus Christi datur, accipitur, & manducatur in Cœna, tantùm cœlesti, & spirituali ratione. Medium autem quo corpus Christi accipitur, et manducatur in Cœna, fides est.

Sacramentum Eucharistiæ, ex institutione Christi non seruabatur, circumferebatur, eleuabatur, nec adorabatur.

De manducatione corporis Christi, & impios illos non manducare.

29 *IMpij, & fide viua destituti, licèt carnaliter, & visibiliter (vt Augustinus loquitur) corporis, et sanguinis Christi Sacramẽtum, dentibus premant, nullo tamen modo Christi participes efficiũtur. Sed potiùs tantæ rei Sacramentum, seu Symbolum, ad iudicium sibi manducant, & bibunt.*

De vtraque specie.

30 *CAlix Domini laicis non est denegandus, vtraque enim pars Dominici Sacramenti, ex Christi institutione, & precepto, omnibus Christianis*

ex

ex æquo administrari debet.

De vnica Christi oblatione in cruce perfecta.

31 OBlatio[a] Christi semel facta, perfecta est redemptio, propitiatio, et satisfactio pro omnibus peccatis totius mundi, tàm originalibus, quàm actualibus. Nequè præter illam vnicam, est vlla alia pro peccatis expiatio, vndè Missarum sacrificia, quibus, vulgò dicebatur, sacerdotem offerre Christum, in remissionem pœnæ, aut culpæ, pro viuis et defunctis, blasphema figmenta sunt, et pernicioſæ impoſturæ.

a. 2 Cor. 2. Eph. 1. 1 Tho. 2

De coniugio Sacerdotum.

32 EPiscopis, Presbiteris, et Diaconis nullo mandato diuino præceptum est, vt aut cœlibatum voueant, aut a matrimonio abstineant. Licet igitur etiam illis, vt cœteris omnibus Chrstianis, vbi hoc ad pietatem magis facere iudicauerint, pro suo arbitratu matrimonium contrahere.

a. 1. Tim Tit.

De excommunicatis vitandis.

33 QVi per publicam Ecclesiæ denũciationem ritè ab vnitate ecclesiæ pręcisus est, et excõmu-

nicatus, is ab vniuerſo fideliũ multitudine (donec per pœnitentiam publicè reconciliatus fuerit arbitrio Judicis competentis) habẽndus eſt tanquàm Ethnicũs & publicanus.

De traditionibus Eccleſiaſticis.

34 *TRaditiones átque ceremonias eaſdem, non omnino neceſſarium eſt eſſe vbique, aut prorſus conſimiles. Nam vt variæ ſemper fuerunt, & mutari poſſunt, pro Regionum, temporum, & morum diuerſitate, modò nihil contra verbum Dei inſtituatur.*

Traditiones, & ceremonias Eccleſiaſticas quæ cum verbo Dei non pugnant, & ſunt authoritate publica inſtitutæ, átque probatæ, quiſquis priuato conſilio volens, & data opera, publicè violauerit, is vt qui peccat in publicum ordinem Eccleſiæ, quique lædit authoritatem Magiſtratus, & qui infirmorum fratrum conſcientias vulnerat, publicè vt cæteri timeant, arguendus eſt.

Quælibet Eccleſia particularis, ſiue Nationalis, authoritatem habet inſtituendi, mutandi aut abrogandi Ceremonias, aut ritus Eccleſiaſticas, humana tantum authoritate inſtitutos, modò omnia ad ædificationem fiant.

De

De Homiliis.

TOmus ſecundus Homiliarum, quarum ſingulos titulos huic articulo ſubiunximus, continet piam & ſalutarem doctrinam, & hijs temporibus neceſſariam, nõ minus quàm prior Tomus Homiliarum, quæ editæ ſunt, tempore Edwardi ſexti: Itáque eas in Eccleſiis per miniſtros diligenter, & clarè, vt a populo intelligi poſsint, recitandas eſſe iudicauimus. 35

De nominibus Homiliarum.

Of the right vſe of the Church
Agaynſt perill of Idolatrie.
Of repairing & keeping cleane of Churches.
Of good workes.
Firſt of faſtyng.
Agaynſt gluttony and drunkenneſſe.
Agaynſt exceſſe of apparell.
Of prayer.
Of the place & time of prayer.
That commõ prayers and Sacramentes ought to be miniſtred in a knowne toung.
Of the reuerent eſtimation of Gods word.
Of almes doyng.
Of the Natiuitie of Chriſt.
Of the paſsion of Chriſt.
Of the Reſurrection of Chriſt.
Of the worthy receiuyng of the Sacrament of the body and bloud of Chriſt.
Of the giftes of the holy Ghoſt.
For the Rogation dayes.
Of the ſtate of Matrimonie.
Of Repentaunce.
Agaynſt idlenes.
Agaynſt rebellion.

De Episcoporum & Ministrorum consecratione.

36 *LIbellus de consecratione Archiepiscoporum, et Episcoporum, et de ordinatione præsbyterorum, et Diaconorum, editus nuper temporibus Edwardi VI. et authoritate Parliamenti illis ipsis temporibus confirmatus, omnia ad eiusmodi consecrationem, et ordinationem necessaria continet, et nihil habet, quod ex se sit, aut superstitiosum, aut impium: itaq; quicunq; iuxta ritus illius libri cõsecrati, aut ordinati sunt, ab anno secũdo prædicti regis Edwardi, vsq; ad hoc tempus, aut imposterum iuxta eosdem ritus consecrabuntur, aut ordinabuntur, ritè, atq; ordine, atq; legittimè statuimus esse, et fore consecratos, et ordinatos.*

De ciuilibus Magistratibus.

37 *REgia Maiestas in hoc Angliæ regno, ac cæteris eius dominijs, summam habet potestatem, ad quam, omniũ statuum huius regni, siue illi Ecclesiastici sint, siue ciuiles, in omnibus causis, suprema gubernatio pertinet, et nulli externæ iurisdictioni est subiecta, nec esse debet.*

Cum Regiæ Maiestati summam gubernationem tribuimus, quibus titulis intelligimus, animos.

mos quorundam calumniatorum offendi, non damus Regibus nostris, aut verbi Dei, aut Sacramentorum administrationem, quod etiam iniunctiones ab Elizabetha Reginæ nostra, nuper editæ, apertissimè testantur. Sed eam tantùm prærogatiuam, quam in sacris Scripturis a Deo ipso, omnibus pijs Principibus, videmus semper fuisse attributam, hoc est, vt omnes status, atque ordines fidei suæ a Deo cõmissos, siuè illi Ecclesiastici sint, siue ciuiles, in officio contineant, & contumaces ac delinquentes, gladio ciuili coerceant.

Romanus pontifex nullam habet iurisdictionem in hoc regno Angliæ.

Leges Regni possunt Christianos propter capitalia, & grauia crimina, morte punire.

Christianis licet, ex mandato magistratus, arma portare & iusta bella administrare.

De illicita bonorum communicatione.

FAcultates & bonæ Christianorum non sunt communia, quoad ius & possessionem (vt quidam Anabaptistæ falsò iactant) debet tamen quisq; de his quæ possidet, pro facultatum ratione, pauperibus eleemosinas benignè distribuere. 38

De iureiurando.

39 *QVemadmodum iuramentum vanum, & temerarium à Domino nostro Jesu Christo, & Apostolo eius Jacobo, Christianis hominibus interdictum esse fatemur: ita Christianorum Religionem minimè prohibere censemus, quin iubente magistratu in causa fidei, & charitatis iurare liceat, modò id fiat iuxta Prophetæ doctrinam, in iustitia, in iudicio & veritate.*

Confirmatio Articulorum.

40 *HIc liber antedictorum Articulorum iam denuò approbatus est, per assensum, & consensum Serenissimæ Reginæ Elizabethæ Dominæ nostræ, Dei gratia Angliæ, Franciæ, & Hiberniæ Reginæ defensoris fidei &c. retinendus, & per totum Regnum Angliæ exequendus. Qui Articuli, & lecti sunt, & denuò confirmati, subscriptione D. Archiepiscopi, & Episcoporum superioris domus, & totius Cleri inferioris domus in Conuocatione Anno Domini. 1571.*

¶ LIBER
quorundam Canonum
disciplinæ ecclesiæ
Anglicanæ. Anno
1571.

3. De Episcopis.
5. De Decanis ecclesiarum.
8. De Archidiaconis.
9. De Cancellarijs.&c.
14 De Æ dituis ecclesiarum.
19 De Concionatoribus.
20 De Residentia.
21 De Pluralitatibus.
21 De Ludimagistris.
22 De Patronis.&c.

DE EPISCOPIS.

¶ *Sequuntur in hoc libello certi quidam articuli de sacro ministerio, & procuratione ecclesiarum, in quos plenè consensum est in synodo à Domino Matthæo Archiepis. Cantuar. & totius Angliæ Primate & Metropolitano, & reliquis omnibus eius Prouinciæ episcopis, partim personaliter præsentibus, partim procuratoria manu subscribentibus in synodo inchoata Londini in æde Diui Pauli, tertio die Aprilis. 1571.*



MNES episcopi diligenter docebunt Euangelium, non tãtũ in ecclesijs cathedralibus quibus præsunt, sed etiam passim, per omnes ecclesias suę cuiusq; diœceseos, vbi maximè putabunt expedire.

Imprimis autem cohortabuntur populum ad lectionem, & auditionem sacrarum scripturarum: vtq; statis temporibus conueniant ad suas quiq; ecclesias, & diligenter auscultẽt sacris concionatoribus, vtq; submisse & audiant pias preces, quæ à ministro dicentur, & vna precentur ipsi: & cœlestium mysteriorum, vt nunc in ecclesijs nostris authoritate, & iussu totius Regni legitimè, & piè procurantur, sint participes.

Episcopus quisq; antè Calendas Septembris proximas, aduocabit ad se omnes publicos concionato-

res, quicunq; erunt in sua cuiusq; diœcesi,& ab illis repetet facultates concionandi,quas habent authentico sigillo consignatus,easq; vel retinebit apud se, vel extinguet. Deinde,delectu illorum prudenter facto, quoscunq; ad illam tantam functionem,ætate,doctrina,iudicio,innocentia, modestia, grauitate, pares inuenerit, illis nouas facultates vltro dabit: ita tamen vt priùs subscribãt articulis christianæ religionis publicè in synodo approbatis,fidemq; dent,se velle tueri, & defendere doctrinam eam,quæ in illis continetur, vt consentientissimam veritati diuini verbi.

Episcopus etiam atq; etiam considerabit,quod genus hominum admittat in famulitium.Fit enim interdum,vbi hæc cautio & diligentia non adhibetur, vt homines impios & veræ religionis inimicos, & criminosos, & tota vita impuros, & sceleratos admittamus. Ex eo aduersarius facilè capiet maledicendi occasionem.

Episcoporum famuli in omni vestis genere, ita se modestè & compositè ornabunt, vt fratres suos, quos Paulus appellat domesticos fidei,non offendant.

Episcopus nemini posthac manum imponet, nisi instituto in bonis literis,vel in Academia, vel in inferiore aliqua schola: aut qui satis commodè intelligat latinam linguam,& probè versatus sit in sacris literis: nec nisi attigerit ætatem illam legitimam, quæ statutis & legibus est constituta: nec nisi cuius vita & innocentia grauium,& piorum hominum, & episcopo notorum fuerit testimonio commendata: nec si in agricultura, vel in vili aliquo & sedẽtario artificio fuerit educatus: nec nisi qui titulum (quem appellant) aliquem habeat, vt sit vnde vitam tueatur, si Dei permissu,

miſſu, vel in cæcitatem, vel in grauem corporis infirmitatem, vel in morbum diuturnum incidat: nec niſi qui intra ipſius diœceſim ſacro miniſterio functurus ſit, nec vnquam niſi vbi ſacrum aliquod miniſterium in eadem diœceſi vacare contigerit. Neminem autẽ peregrinum, & ignotum vel ad ſacerdotiorum prouẽtus, vel ad eccleſiaſticum miniſterium recipiet, niſi ab illo epiſcopo, è cuius diœceſi diſſeſſit, literas commẽdatitias, quas appellant dimiſſorias, ſecum afferat.

Epiſcopus prębendarum, & beneficiorum ſuorum proximas, ſecũdas aut tertias aduocationes, quas vocant, nulli dabit. Sunt enim & à bonis moribus, & à chriſtiana charitate alienæ: nec dimiſſiones fructuũ, aut redditũ cuiuſcũq; rectorię, aut eccleſiaſtici beneficij quacunq; ratione in plurimos annos cõfirmabit.

Epiſcopus neminem, qui ſe otioſo nomine lectorem vocet, & manus impoſitionem non acceperit in eccleſiæ miniſterio, verſari patietur.

Quiuis Archiepiſcopus, & epiſcopus habebit domi ſuæ ſacra Biblia in ampliſſimo volumine, vti nuperimè Londini excuſa ſunt, & plenam illam hiſtoriam quæ inſcribitur *Monumenta Martyrum*, & alios quoſdam ſimiles libros ad religionem appoſitos. Locẽtur autem iſti libri, vel in aula, vel in grandi cœnaculo, vt & ipſorum famulis, & aduenis vſui eſſe poſſint.

Decani Eccleſiarum Cathedralium.

Eoſdem illos libros quos proximè diximus, Decanus quiſque curabit emi, & locari in Eccleſia ſua Cathedrali, eiuſmodi in loco,

loco, vt à vicarijs & minotibus canonicis, & ministris ecclesiæ, & ab aduenis, & peregrinis cõmodè audiri, & legi possint.

Eosdem libros illos, Decanus & Primarius quisq; residentarius, quos appellant ecclesiæ dignitates, ement, suo quisq; famulitio, cósq; oportuno aliquo in loco, vel in aula, vel in cœnaculo locabunt.

Decanus & Prebendarij diligenter docebunt sacrũ Dei verbum, non tantũ in ecclesijs Cathedralibus, vbi viuunt, sed etiam in alijs Ecclesijs in eadem diœcesi, maximè verò in illis locis, vnde ipsis reddit' annui, & stipendia suppeditantur. Quod nisi fecerint, pro Episcopi arbitrio puniantur.

Nullus nec Decanus, nec Archidiaconus, nec Residentarius, nec Præpositus, nec Custos, nec Præfectus alicuius Collegij, aut ecclesiæ cathedralis, nec præses, nec rector, nec quisquam ex illo ordine, quocũq; nomine censeatur, vtetur posthac amictu illo quẽ appellant Graium Amicium, aut alia vlla veste simili superstitione contaminata. Sed in ecclesijs quisq; suis vtentur tantum linea illa veste, quæ adhuc regio mandato retinetur, & scholastica Epomide, quæ suo cuiusque scholastico gradui & loco conueniat.

Quiuis Decanus in singulos annos ad minimũ quater residebit in ecclesia sua Cathedrali, ibique singulis huiusmodi visibus mensẽ integrũ (si fieri potest) docẽdo verbũ Dei, & hospitalitatẽ seruãdo morã faciet, nisi fortè grauibus, & vrgentibus causis impedietur. Eas autem causas in singulas vices indicabit episcopo suo. Vbi autem venerit, vna cum Prebendarijs residentibus curabit, vt statuta illius ecclesiæ, nisi contraria sint (vt multa sunt) verbo Dei, & statuta huius

regni

regni quæcunq; sunt, quæ ecclesiasticũ ordinẽ attingunt, & sacræ Iniũctiones, vel à Regia Maiest. æditæ, vel ab episcopo in visitationibus illius ecclesię cathedralis impositæ, diligenter obseruentur. Prętera Decanus & Residentarij quantum maximè possint dabunt operam, vt minores canonici, aut vicarij & ministri ecclesiæ, ne ignaui & inutiles vitam ducant in ocio, & illicitis lusibus se exerceant, adigantur ad studia scripturarum, vtq; illorum quisq; habeat nouum Testamentum, non tantum Latino sermone scriptũ, sed etiam Anglico.

Decanus & Residentarij curabunt, ne qua alia forma obseruetur in canendis aut dicendis sacris precibus, aut in administratione sacramentorum, prętèr quam quæ proposita, & præscripta est in libro publicarum precum: nec vllum admittent peregrinum ad habendam sacram concionem ad populum, nisi ei, aut Regia Maiestas, aut Archiepiscopus illius Prouinciæ, aut illius diœceseos episcopus facultatem indulserit. Et si eiusmodi aliquis concionator, ita vel à Regia Maiestate, vel ab Archiepiscopo, vel ab Episcopo approbatus, publicabit ad populum pro concione doctrinam aliquam peregrinam, & impiã, & pugnantem, vel cum sacro Dei verbo, vel cum articulis religionis nostræ approbatis in Synodo, haud dubiè cum eodem verbo Dei consentientibus, vel cum libro publicarum precum; Decanus aut Residentarij primo quoq; tempore indicabunt id episcopo literis suis, & eorum aliquot qui concionantem audiuerunt manu consignatis, vt ille statuat quod videbitur.

QVius Archidiaconus habebit domi suæ, & alios libros, & nominatim eos, qui inscribuntur *Monumenta Martyrum.*

Archidiaconus qui vel iure communi, vel præscriptione habet potestatem visitandi, semel in singulos annos in persona sua, visitabit Prouinciam suam: neq; quenquam sibi substituet officialem, nisi qui in Academia fuerit educatus, & iuri ciuili operã dederit, & annum ætatis vicesimum quartum compleuerit, & non solum doctrina, sed etiam grauitate, & modestia par sit, obeundo illi muneri.

Archidiaconi, & illorum substituti, quos appellant officiales, in visitationibus suis vocabunt clerum ad rationem, quantum quisq; promouerit in studio scripturarum, & quicunq; ex illo ordine magisterium artium in Academiis nõ attigerint, illis proponent partem aliquam noui Testamenti memoriter ediscendã, eosq; in proxima synodo ad repetitionem adigent, & contumaces, & negligentes Episcopo indicabunt.

Peracta visitatione Archidiaconus significabit episcopo, quos inuenerit in quoque decanatu, ea doctrina, & iudicio præditos, vt digni sint qui pro concione doceant populum, & præsint aliis. Ex illis episcopus potest delectum facere, quos velit esse Decanos rurales.

Archidiaconi in omnes delinquentes seuerè, & grauitèr animaduertent, neque connuebunt ad vitia, aut quemq; quem constat offendisse, impunè abire patientur.

Archidiaconi curabunt, vt forensium suorum actorum memoriæ fideliter & tutò conseruentur, & semel

mel in singulos annos adferent ad Episcopum suum originalia exemplaria omnia Testamentorum, quæ coram ipsis anno superiori probata fuerint, vt ea in episcopi registro asseruentur, copias autem illorum testamentorum ad vsum suum ipsi sibi describent, si velint.

Cancellarii. Commissarii. Officiales.



VIuis Cancellarius, Commissarius, & Officialis erit institut⁹ in legibus ecclesiasticis & ciuilib⁹, qui annum ætatis viscsimum sextũ attigerit, & in scholis doctrinę nomine gradum aliquem susceperit, & in forensibus causis mediocriter versat⁹ fuerit, de cuius vita & morib⁹ nullus sinister sermo audiatur. Adhęc quiuis horũ, aut erit in sacro ministerio, aut si non erit, tamẽ animo toto & feruenti zelo erga religionẽ feretur, idq; apertè & ingenuè præ se feret: & antequã in functionem ingrediatur, sacramento se obstringet, de authoritate & primatu Principis, atque etiam subscribet articulis de religione in synodo episcoporum approbatis.

Nullus horum, nec Cancellarius, nec Commissarius, nec Officialis in cognitione causarum procedet vsq; ad ferendam sentẽtiam excommunicationis, nisi tantùm in causis instantiarum. In correctionis negotijs, alia quidem facient omnia, quæ de iure possint, & solent fieri.

Excommunicationis autem sententiam deferent tantùm ad Episcopum: eamq; ipse per se pronun-

 ciabit,

ciabit, aut graui alicui viro in ſacro miniſterio conſtituto, pronunciandum committet. Poſtquam autem ſententiam tulerit, addet inſuper commonendi populi, & terroris cauſa, formulam illam verborum, quæ poſtea ſuo loco ſubijcietur: atque etiam aliam formulam ſimilem, quæ ſeruanda ſit in denuncianda ad populum excommunicatione, curabit deſcribi, & mitti ad ſingulos Eccleſiarum præfectos, vt habeant quo vtantur, ſi vſus poſtulet. Commutationem autem iniunctæ pœnitentiæ, nec Cancellarius faciet, nec Archidiaconus, nec Officialis, nec Commiſſarius. Ea poteſtas multis grauibus de cauſis Epiſcopo ſoli reſeruabitur, aut ſi quem alium, Epiſcopus ad eũ vſum ſpeciali mandato deſignabit.

Eccleſiaſticus Iudex cuiuſcunque loci aut ordinis, neminem excommunicatum abſoluet domi ſuæ, aut alioqui in priuatis ædibus: ſed tantum publicè, & pro tribunali.

Cancellarij, Officiales, Commiſſarij, omnem adhibebunt diligentiam, vt cæteri omnes qui ipſorum iuriſdictioni ſubijciuntur, officium faciant. Imprimis verò vt Rectores, Vicarij, & Miniſtri Eccleſiarum, ſtudioſè verſentur in ſacris literis, & ſibi libros ordini & profeſſioni ſuæ congruentes, comparent, vt quicunque ad Magiſterium Artium non acceſſerit, emat ſibi duos libros noui Teſtamenti alterum Latinè tranſlatum, alterum Anglicè, vt illorum quiſq; memoritèr ediſcat ea pẽſa Scripturarum, quæ illi vel ab Eccleſiaſtico Iudice ordinario, vel ab alio cuius fidem & induſtriam, Epiſcopus eligere maluerit, fuerit impoſita: vt obſeruẽt ordines & ritus deſcriptos in libro Publicarum precum, tam in legendis

gendis sacris Scripturis, & precibus dicendis, quàm etiam in administratione Sacramentorum, vt neuè detrahant aliquid, neuè addant, neuè de materia, neuè de forma: vt honestè se gerant, & in graui vestitu, in libello admonitionum proposito, modestè & decenter ambulent: vtq; si familiam habeant, & vxores non habeant, mulierem aliam domi suæ ne alant, nisi aut matrem, aut sororem, aut neptem ex fratre aut sorore: quòd si cœlibes viuant, & vxores non habeant, in taberna aut caupona cibum ne capiant, sed honesta aliqua in domo in eadem parochia, vbi sine suspitione possint viuere: vt ne ludant aleam, neuè chartis, aut alijs improbatis lusibus se exerceant: vt arcu tantum vtantur & sagittis, idque animi causa, vt modestè, & in tempore, ne vel ab officio faciendo, vel à sacrarum Scripturarum studijs auferantur.

Videbunt etiam ne Rector, Vicarius, aut Parochus vspiam inseruiat, vel in capella, vel in oratorio, aut publicas preces dicat, in cuiusq̃ priuatis ædibus, nisi Episcopus illi autographo suo, & manus suæ subscriptione eius rei potestatem fecerit: Neuè Rector aut Vicarius, aut Parochus inseruiat plusq̃ vni Ecclesiæ, aut Capellæ vno die.

Quiuis Minister Ecclesiæ, antequàm in sacram functionem ingrediatur, subscribet omnibus Articulis de Religione Christiana, in quos consensum est in Synodo: & publicè ad populum, vbicunq; Episcopus iusserit, patefaciet cõscientiam suam quid de illis Articulis, & vniuersa doctrina sentiat. Semel autem receptus in sacrum ministerium, ab eo imposterum non discedet, nec se aut vestitu, aut habitu, aut

in vlla vitæ parte geret pro Laïco.

Quiuis Rector Eccleſiæ, Vicarius, aut Parochus, quotannis ante viſeſimum diem a Paſchate, exhibebit Epiſcopo, eiuſuè Cancellario aut Cõmiſſario, nomina & cognomina Parochianorum ſuorum, tã marium quàm fœminarum (eorum inquam) qui cũ exegerint annum ætatis ſuæ decimum quartum, tamen ad ſacroſanctam Communionem (vti ſtatutis & legibus eccleſiaſticis huius regni tenentur) non acceſſerint, quiq; ſubire examen eccleſiaſtici miniſtri de ediſcendo Catechiſmo, & articulis Chriſtianæ religionis detractauerint: quiq; Parentes, aut Domini, liberos aut famulos ſuos ad audiendum diſcendumquè eundem illum Catechiſmum conſtitutis temporibus ad eccleſiam mittere contempſerint. Neminem autem patientur de ſacro lauacro infantem ſuſcipere, niſi qui ad menſam dominicam acceſſerit, & ſanctorum miſteriorum particeps fuerit: ad miſteriorum autem Communionem neminẽ admittet, qui Catechiſmum, & articulos fidei non didicerit.

Omnibus dominicis, & feſtis diebus, Rectores, Vicarij, & Parochi ita maturè & conuenienter captato tempore venient ad eccleſias, vt parochiani confectis rebus ſuis, cum liberis & famulis poſſint eòdem occurrere. Ibi vero reuerentèr (vti par eſt) & piè peragẽt ſacrum miſterium, ita clarè, apertè, diſtinctè, vt populus audire, & intelligere poſsit quid dicatur, & ex eo conſolationem, & fructum capere. Eandem pietatem & reuerentiam in ſacroſanctis etiam miſterijs retinebunt, modo ne ad ſuperſtitionem, aut adorationem, aut idolatricum cultum vergant. Quòd ſi tempore ſacræ Communionis nulla erit concio de ſcripto & e

pul-

pulpito pronunciabunt vnam aliquam, aut aliam ex illis homilijs, quas iam antea publicauimus in illum vsum. Interim cohortabuntur populum, vt diligenter veniant ad ecclesias, vt quæ legantur, quæq; dicãtur attentè audiant, vtq; se toto illo tempore reuerentèr, & modestè gerant. Et ne piorum animi, insolentia & irreligiosa leuitate offendantur, curabunt ne iuuenes, præsertim rustici, quorum ingenia procliuiora ferè sunt ad neglectum pietatis, & nequitiam: neuè pulsent cãpanas, neuè per templũ obambulẽt, neuè inter se otiosè colloquantur, neuè aut risu, aut strepitu, aut scurrilibus ineptijs, vel ministrum impediãt, vel offendant populum.

Admonebunt populum, vt frequentiùs accedant ad sacram communionem, vtq; iam antea tota mente (vti par est) sese præparent. Et vt omnes intelligãt quid debeant Deo optimo maximo, quid Principi, quem colere ac venerari debẽt vt vicarium Dei: quid legib⁹: quid magistratibus: quid fratribus suis: quid populo Dei, omnibus dominicis & festis diebus statim a meridie præsto erunt in templis, ibiq; minimùm ad duas horas legent, & docebunt Catechismum, & in eo instituent omnes suos omnium ætatum, atque ordinũ, non tantum puellas aut pueros, sed etiam si opus erit grandiores. Imprimis verò admonebunt adolescẽtes & iuuenes, non tantum mares, sed etiam fœminas, cautum esse legibus, ne quis illorum vel accedat ad sacram Communionem, vel contrahat nuptias, vel infantem è sacro fonte suscipiat, nisi anteà didicerit rudimenta religionis Christianæ, & possit ad omnes partes Catechismi cõuenientèr, & dextrè respondere.

Quod si Rectores, Vicarij, Parochi, vel concionari

non poſsint, vel facultatem concionandi ab Epiſcopo non acceperint, tamen docebunt pueros prima elementa legere, ſcribere, noſcere officium ſuum, quid debeant Deo, quid parentibus, quidq; alijs: & ſi quos ex illis viderint ea eſſe indole, vt poſſint inſtitutione, atq; cultu ad literarum cognitionem peruenire, hortabuntur parentes, vt eos deducant ad ſcholam, vt imbuti bonis diſciplinis poſſint aliquando idonei eſſe ad ſacrum Dei optimi maximi Miniſteriũ, quos autem hebetiores, & ingenio à literis alienore eſſe ſenſerint, vt eos curent, vel ad alias artes, vel etiam ad opus ruſticum ablegari.

Admonebunt etiam Parochianos ſuos magnis & grauibus de cauſis, conſtitutum eſſe in Synodo à Reuerendiſſimo Patre, Domino Mathæo Archiepiſcopo Cantuar. & alijs Epiſcopis, ne liberi contrahant Matrimonium ſine conſenſu parentum, neuè inuenis contrahendi poteſtatem habeat, ante annum ætatis ſuæ decimum ſextum, neuè Puella ante decimum quartum.

Æditui Eccleſiarum, & alij ſelecti viri.

AEditui pro conſuetudine ſuę quiq; Parochiæ, Parochianorũ ſuorum, & Eccleſiaſticis ſui miniſtri ſuffragijs, eligẽtur: alioqui æditui non erũt: nec amplius quam vnũ annum durabũt in illo munere, niſi fortè iterum eligantur. Omnes autẽ Æditui ſemel in ſingulos annos reddent iuſtam rationem earũ pecuniarũ, quæ in ſuas manus peruenerunt: atq; etiã indicabunt particulatim quos ſump-

ſumptus fecerint in ſarta tecta, & vſum Eccleſiæ. Poſtremò verò diſcedentes ab officio, quicquid pecuniarũ, aliarumq; Eccleſiaſticarũ rerũ ſupererit, & in ipſorum erit poteſtate, id omne bona fide tradent Parochianis, vt ab illis rurſus tradi poſſit proximis ædituis.

Æditui curabunt vt Eccleſiæ, plumbo, regula materia, vitro, diligẽter & probè reficiantur, ne vel miniſter, vel populus, aut in ſacro miniſterio & cultu Dei, aut in cœleſtium miſteriorum tractatione, aut in habenda & audienda communione, cœli iniurijs quatiatur. Imprimis autem operam dabũt, vt in omni Eccleſiaſtico conuentu pax quàm maxime conſeruetur & in omnibus Epiſcoporum atq; Archidiaconorum viſitationibus, fideliter & nominatim detegent, atq; indicabũt eos omnes qui ſeſe in Eccleſia immodeſtè geſſerint, quiq; vel intempeſtiua pulſatione campanarum, vel ambulationibus, vel colloquio & ſtrepitu, miniſtrum aut concionatorem impediuerint.

Æditui curabunt vt ædes ſacræ, mundè & ſanctè conſeruentur, ne cuiquam vel puluere, vel ramentis, vel ſordibus, moueant nauſeam. Curabunt etiam vt ſacra Biblia ſint in ſingulis Eccleſijs in ampliſſimo volumine (ſi commodè fieri poſſit) qualia nunc nupèr Londini excuſa ſunt, vt liber publicarum precum, vt ſacræ homiliæ, vtq; homiliæ, quæ nuper ſcriptæ ſunt contra rebellionem, ſint in ſingulis Eccleſijs. Hos libros quam maximè integros & mundos eſſe conuenit: Laceros autem aut ſordidos nullo modo, ne populo faſtidium, & contemptum pariant. Curabunt menſam ex aſſeribus cõpoſitè iunctã, quæ adminiſtrationi ſacroſanctæ communionis inſeruiat: & mũdum tapetem, qui illam contegat: & ſugge-

ſtum commodum, vnde cœleſtis doctrina publicetur. Curabunt inſuper vt omnia illa ſolaria, in quibus cruces ligneæ aliquando proſtabant, & aliæ reliquiæ ſuperſtitionis prorſus è medio auferãtur, vtq; templorũ parietes noua fidelia inducantur & lectiſſimis ſanctarum ſcripturarum ſententiis illuſtrẽtur. Vt illarũ lectione & admonitu, populus poſſit ad pietatem cõmoueri. Poſtremo curabũt vt in ſingulis eccleſijs ſit ſacer fons, non peluis, in quo baptiſmus miniſtretur, iſq; vt decentèr & mundè conſeruetur.

Admonebunt etiam Caupones, & Tabernarios, qui vendunt edulia, ne quem in cauponam, aut tabernam ſuam recipiant toto illo tempore, quo aut habebitur concio, aut ſacrum miniſteriũ peragetur. Quòd ſi quis per contemptum, & contumaciam contra fecerit, & illum ipſum, & eos quos ad ſe receperit, nominatim in proxima viſitatione indicabunt. Si quis vel aperto adulterio, vel ſtupro, vel incœſtu, vel ebrietate, vel iurandi conſuetudine, vel lenocinio, vel vſura, vel alia demum quacunque impuritate vitæ, & nequitia, fratres offenderit, illos æditui amicè, & fraternè admonebunt, vt reſipiſcant. Quod niſi fecerint, indicabunt eos nominatim vel rectori, vel vicario, vel parocho, vt ab illis aſperiùs, & vehementiùs admoneantur, & ſi perrexerint, tantiſper dum redeant ad ſanitatem, à ſacra communione arceantur. Vtq; omnes qui incontinentèr, & laxè viuunt, pro meritis ſuis legũ ſeueritate caſtigentur. Ijdem æditui eoſdem illos adulteros, fornicarios, incœſtos, ebrioſos, iuratores, lenones, vſurarios in Epiſcoporum & Archidiaconorum viſitationibus patefacient.

Æditui conuiuia, ſympoſia, cœnas, & inuitationes publicas

publicas in templis celebrari non patientur:nec campanas ſuperſtitioſè pulſari, vel in vigilia animarum, vel poſtridie omnium ſanctorum,qui dies non ita pridem genijs mortuorũ ſacer erat, nec omnino vnquã, vbi pulſandi cõſuetudo ad ſuperſtitionẽ videbitur inclinare.Illis autem tantũ temporibus pulſari permittent, quæ in libello admonitionum deſcripta ſunt, & ad eundem tantum vſum,eodemq; tantummodo.

Nundinas,& mercatus publicos celebrare,& ſontes ſententia iudicis condẽnatos, neci dedere, & ſupplicio afficere diebus dominicis non licebit.

Non patientur vt quiſquã ex circũforaneis iſtis tenuibus,& ſordidis mercatoribus,qui aciculas & ligulas,& crepũdia,& res viles & minutas circũferunt,ac diſtrahunt,quos pedarios, aut Pedularios appellant, proponãt merces ſuas vel in cœmiterijs, vel in porticib° eccleſiarũ,aut vſpiam alibi dieb° feſtis,aut dominicis, interim dũ peragitur pars aliqua ſacri miniſterij,aut habetur ſacra concio:nec vt mendici,aut errones, quibus nulla eſt certa ſedes, toto illo ſacrorũ aut cõcionũ tẽpore,hæreant in cœmiterio, vel in portecu ſed mandabunt,vt aut ingrediantur,aut diſcedant.

Obſeruabunt etiam átque inquirent diligenter ecqui ex Parochianis,temporibus lege conſtitutis, aut non veniant ad Eccleſias, aut tardius & negligentius veniãt.Quoſq; inuenerint deliquiſſe, in eos ex legum præſcripto animaduertent. Obſeruabunt etiam, ecquid omnes ac ſinguli Parochiani toties accedãt ad ſacram Communionẽ in ſingulos annos, quoties leges & ſtatuta iubent ecqui etiam peregrini átque aduenæ ex alijs Parochijs, frequentius & vſitatius veniant ad Eccleſiã ſuam,illoſq; Parocho ſuo indicabunt,

ne illos fortè recipiat ad ſacram Communionẽ inter alios, ſed ad ſuos potiùs parochos reijciat.

Nullum nec rectorem, nec vicarium recipient ad miniſterium Eccleſiæ ſuæ, niſi quem Epiſcopus inſtitutione ſua approbauerit, & in poſſeſſionem illius eccleſiæ mandato ſuo miſerit. Nec parochũ recipiẽt niſi literis & ſigillo Epiſcopi, nominatim illi eccleſię cõmendatũ. Quòd ſi Rector, Vicarius, aut Parochus aliter ſe gerat in miniſterio ſuo obeũdo, aut quòd malè & obſcurè, & cõfuſè legat, aut quòd ſolutiùs, & laxiùs viuat, quàm hominem par ſit eius ordinis, & ex ea re grauis offenſio ſuſcipietur: Æditui eum maturè deferent ad epiſcopum, vt quàm primũ animaduerſio aliqua, & vitij emendatio conſequatur.

Vtq; Epiſcopus intelligat, quæ conciones habitæ fuerint in ſingulis eccleſijs ſuæ diœceſeos: Æditui curabunt, vt nomina omniũ Concionatorũ qui ad ſe alicundè venerint, annotentur in libello quẽ habebunt paratum in eam vſum, vtq; in eodem libello cõcionator quiſq; ſubſcribat nomen ſuum, & diẽ quo habuerit concionẽ, & eius Epiſcopi nomen à quo acceperit concionandi poteſtatem.

Poſtremo Æditui diligenter obſeruari curabũt ea omnia, quæ ad ipſorum officia pertinebunt, quæquè Regijs iniunctionibus, & in libello admonitionum continẽtur, quæquè vel ab Archiepiſcopo, vel ab epiſcopo in ſuis cuiuſq; viſitationibus ad vſum eccleſiarum proponentur. Quòd ſi quis eos vel iurgijs petulantèr inſectetur, vel etiam in ius trahat, quòd officium fecerint, & errãtes detexerint, id quoq; indicabũt epiſcopo, vt eius opera, & ſtudio faciliùs à moleſtia liberentur.

Conci-

Concionatores.

NEmo nisi ab episcopo permissus in parochia sua publicè prędicabit, nec posthac audebit conciõari extra ministeriũ, & ecclesiam suam, nisi potestatem ita concionãdi acceperit, vel à Regia Maiestate per omnes regni partes, vel ab archiepiscopo per prouinciã, vel ab episcopo per diœcesim. Nulla autẽ potestas cõcionandi firma erit in posterũ, aut authoritatẽ aliquã obtinebit, nisi tantũ quæ impetrata fuerit post vltimũ diẽ Aprilis, qui fuit in an. 1571. Concionatores modestè & sobriè in omni vitæ parte sese gerent.

Imprimis vero videbunt, ne quid vnquam doceãt pro concione, quod a populo religiosè teneri & credi velint, nisi quod consentaneũ sit doctrinæ veteris aut noui testamenti, quodq; ex illa ipsa doctrina catholici patres, & veteres episcopi collegerint. Et quoniã articuli illi religionis christianæ in quos consensũ est ab episcopis in legitima & sancta synodo, iussu atq; authoritate sereniſſimæ principis Elizabethæ conuocata, & celebrata, haud dubiè collecti sunt ex sacris libris veteris & noui testamenti, & cum cœlesti doctrina, quæ in illis continetur, per omnia congruũt, quoniã etiam liber publicarum precum, & liber de inauguratione Archiepiscoporum, episoporum, Præsbiterorũ, & diaconorum, nihil continẽt ab illa ipsa doctrina alienũ, quicunque mittentur ad docendum populum, illorũ articulorum authoritatem & fidem, non tantum concionibus suis, sed etiam subscriptione confirmabunt. Qui secùs fecerit, & contraria doctrina populum turbauerit, excommunicabitur.

Inter

Inter concionandum vtentur veſte quam maximè modeſta,& graui,quæ deceat, átque ornet miniſtrũ Dei, qualiſque in libello admonitionũ deſcripta eſt. Nec pecuniam pro concione,aut mercedem vllã exigent: ſed victu tantum & ſimplici apparatu,& vnius noctis hoſpitio contenti erunt.

Vanas & aniles opiniones, & hæreſes, & errores Pontificios, a doctrina, & fide Chriſti abhorrentes, non docebunt: nec omninò quicquam,quo imperita multitudo, vel ad nouitatis ſtudium, vel ad contentionem inflammetur. Semper autem proponent ea, quæ ad ædificationem faciant, & auditores Chriſtiana concordia,& charitate concilient.

Reſidentia.

ABſentia Paſtoris à dominico grege,& ſecura illa negligentia, quam videmus in multis,& deſtitutio miniſterij, eſt res & in ſe fœda, & odioſa in vulgus, & pernitioſa Eccleſiæ Dei. Itaq; hortamur omnes Paſtores Eccleſiarũ in Domino Ieſu,vt quàm primùm redeant ad Parochias quiq; ſuas, & diligenter doceant Euangelium, & pro fructuum ſuorum ratione alant familiam, & hoſpilitate iuuent pauperes, ibiq; verſentur in ſingulos annos, non minùs quam ſexaginta dies.

Pluralitas.

NOn licebit cuiquam cuiuſcunq; ſit gradus, aut ordinis,pluſquam duo Eccleſiaſtica beneficia obtinere eodem tempore.Neq; cuiquam

quam omninò licebit obtinere duo beneficia, ſi pluſquàm viginti ſex milliariis diſtincta ſint.

Ludimagiſtri.



NOn licebit cuiquam docere literas, & inſtituere pueros, nec publicè in ſchola, nec priuatim in cuiuſquam ædibus, niſi quem epiſcop° eius diœceſeos approbauerit, cuìq; ſub authẽtico ſigillo ſuo docendi poteſtatẽ fecerit. Hoc autem loco primariã nobilitatẽ honoris cauſa excipim° Epiſcopus autẽ nullũ Ludimagiſtrũ approbabit, nec illo munere dignũ cẽſebit, niſi quẽ ſuo iudicio doctũ, & illo loco dignũ inuenerit, quèmq; de vita & moribus, & in primis de religione viderit piorum hominũ teſtimonio commendari.

Ludimagiſtri nullam docebunt grammaticam, niſi eam quam ſolam Regia Maieſtas per omne regnũ in omnibus ſcholis legi mandauit: nec aliũ latinum Catechiſmum quàm qui æditus eſt Anno. 1570. quem etiam Anglicè redditum, pueros, qui Latinè neſciunt, doceri volumus.

Alios autem libros docebunt, vnde Latini Græcique ſermonis copia & puritas addiſci poſſit, & eos in primis, qui ad notitiã Chriſti, & pietatem faciant. Semel autẽ in ſingulos annos indicabũt epiſcopo, quos habeãt ex omni numero lectiſſimos, qui ea ſint indole, eòq; profectu in literis vt ſpes ſit, vel ad functionẽ politicam, vel ad ſacrum miniſteriũ fore accõmodos, Hac ſpe parẽtes inducti, eos libentiùs alent ad literas.

Imprimis vero ita inſtituent,& formabunt linguas puerorum,vt apertè,clarè,diſtinctéq; pronuncient.Et quoties habebitur ſacra concio, eos vel emittent, vel deducent ad templum, vt ſtatim à teneris incipiant erudiri ad pietatem , neuè negligenter audierint: vbi redierint ad ſcholam , vocabunt ſingulos ad examen quid ex illa concione didicerint : quoq ; magis pueriliſ animi ad vertutem & induſtriam excitentur , otioſos & ignauos reprehendent , attentos & diligentes collaudabunt.

Patroni & Proprietrrij.

EPiſcopus grauitèr & ſtudioſè cohortabitur Patronos beneficiorum , vt cogitent neceſſitates eccleſiæ,& ante oculos habeant vltimũ illum diem, & iudicium,& tribunal Dei . Itaq; vt neminem promoueãt ad munus eccleſiaſticum, niſi qui doctrina,iudicio, pietate, probitate vitæ,& innocentia poſſit onus tam graue ſuſtinere , vt nihil in ea re niſi integrè incorruptè & ſincerè faciant.Se enim vſurũ omnibus honeſtis & legitimis rationibus , vt verum poſſit inueniri . Quod ſi vel in ipſa præſentatione , vel etiam poſtea ſenſerit corruptelam vllam , aut ſimoniacum commertium , quocunq; modo , quantumuis obſcurè , vel directè , vel indirectè , vel per ipſum,vel per alios interceſſiſſe,vt ad ipſum vel pecunia,vel pretium,vel commoditas aliqua, vel pars aliqua fructuũ peruenirẽt,velle ſe facti nequitiam,& ſimoniam publicare & palam facere , non tantum in Cathedrali eccleſia, ſed etiam alibi , ad illius probrum , & dedicus ſempiternũ:& preſbiterũ quem ita nequitèr preſentauerit,

tauerit, non tantum à ſacerdotio, in quod mala fide ingreſſus ſit, ſed etiam ab omni miniſterio, & a tota diœcèſi remouere.

Domina Regina humiliter & ſubmiſſe roganda eſt, vt ratio aliqua ipſius permiſſu & iuſſu ineatur, vt in eccleſijs, quæ ad illam proprietario iure peruenerunt, Cancelli quàm primũ reficiantur, vt annuum ſtipendium peragendo ſacra miniſterio, conſtituatur. Nunc enim multis in locis, & Cancelli fœdum in modum corruerunt, & miniſterium eccleſiæ propter ſtipendij vtilitatem deſtituitur.

Epiſcopus curabit vt iuſtum Inuentarium, quod̃q; vocant terrarium, omnium agrorum, pratorum, hortorum, pomariorum, quæ ad Rectoriam aliquam, aut Vicariam pertinent, ex proborũ hominum inſpectione ſumatur, & in archia ſua referatur, ad rei memoriam ſempiternam.

Epiſcopus non patietur Procuratorẽ alicuius beneficij vllam habere poteſtatẽ in miniſtrũ Dei, vt eum vel admittat, vel reijciat: Neq; miniſter minùs a quoq̃ accipiet nomine ſtipendij, quàm decem libras.

Omnia matrimonia, quæ vſpiam contracta ſunt intra grad° cognationis, aut affinitatis prohibitos in 18. Leuitici, authoritate Epiſcopi diſſoluentur: maximè verò, ſi quis, priore vxore dimortua, eius ſororem vxorem duxerit: hic enim gradus cõmuni doctorũ virorũ conſenſu, & iudicio putatur in Leuitico prohiberi.

Non licebit cuiq̃ matrimonium contrahere inter illos gradus, qui in tabula à reuerendiſſimo patre Domino Archiepiſcopo Cantuarienſi, in eũ vſum ſcripta & publicata, prohibentur.

Forma ſententiæ excommunicationis.



Fratres, quoniam quicunq; profitemur nomen Chriſti Ieſu, ſumus omnes membra eiuſdem corporis, & par eſt vt vnum mẽbrum alterius membri, ſenſu, & dolore afficiatur: pro officij mei ratione, ſignifico vobis, A. B. publicè accuſatum eſſe de adulterio, in quo, fama eſt, eum vixiſſe nequitèr, & turpitèr, cum ipſius dedecore, & infamia, & graui offenſione Eccleſiæ Dei: & ea cauſa, vt inſignis illa turpitudo ſupplicio aliquo afficeretur, ad Epiſcopi tribunal, vocatum eſſe. Et quoniam prædictus, A. B. conſcientia nequitiæ ſuæ, ad diem legitimè dictum comparere contempſit, & ſe iuſtitiæ contumaciter ſubduxit, & alios exemplo ſuo ad ſimilem contumaciam animauit, idcirco hoc etiam vos inſuper admonitos volo, Epiſcopum noſtrum, nomine, atq; authoritate Dei optimi maximi excommunicaſſe illum ab omni ſocietate Eccleſiæ Dei, & tanquam membrum emortuum amputaſſe à Chriſti corpore. Hoc ille in ſtatu verſatur hoc tempore, & in tanto diſcrimine animæ ſuæ. Diuus Paulus admonitus inſtinctu diuini ſpiritus, iubet vt talium hominum ſocietatem, & contubernia fugiamus, ne participes ſimus eiuſdem ſceleris. Tamen, vt Chriſtiana charitas nos monet, quoniam ipſe pro ſe orare non vult, nec periculum ſuum intelligit, oremus Deum omnes eius nomine, vt aliquando agnoſcat miſeriam, & fœditatem vitæ ſuæ, & agat pœnitentiam, & conuertatur ad Deum, Deus enim noſter eſt miſericors, & poteſt lapſos etiam à morte reuocare.